

ЕЛЕМЕНТИ ПЕРЕКЛАДУ ІНФОРМАЦІЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВУЗІВ

Кравченко Т.В.,

викладач кафедри англійської мови технічного спрямування №1

НТУУ «КПІ» імені Ігоря Сікорського

м. Київ, Україна

Мова на сьогодні розглядається як засіб встановлення контактів і взаємопорозуміння між людьми. З того моменту, як в історії нашої цивілізації почали відбуватися процеси поділу спільноти на групи, які користуються різними мовами (посилаючись на історичні, географічні та культурні аспекти), постало питання про декодування мови для втілення комунікації. З'явилися так звані «білінгви», які допомагали спілкуванню між «різномовними» колективами. З виникненням писемності до таких усних перекладачів - «товмачів» приєдналися і перекладачі письмові. [2, 6]. Таким чином, ми бачимо, що переклад є одним із найдревніших видів розумової діяльності людини і виконує функцію міжмовного спілкування. Виникнення письма сприяло міжкультурному обміну цінностями та досягненнями людства в різних сферах діяльності. Отже в якості носія інформації вже предстала не тільки людина, а і текст.

Саме слово «переклад»- є «перевираження» вихідного тексту засобами іншої мови, де під «текстом» розглядається будь-який текст чи вираз, правило чи інструкція, опис того чи іншого устаткування. Здебільшого, окрема закінчена думка реалізується у вигляді висловлювання. Всякий «текст» у такому форматі має певний зміст, тобто несе якусь інформацію, яка і підлягає передачі в процесі перекладу. Під змістом інколи мають на увазі сам сенс, тобто сенс висловлювання. Але сенс висловлювання та значення складових його слів не завжди тотожні між собою. Значення відноситься до одиниці мови,

і воно існує навіть тоді, коли одиниця мови не використовуються в комунікації і не «актуалізується» в мові, утворивши тим самим сенс висловлювання або тексту. Існує таке поняття як «зона інтуїтивного», це та частина тексту, яку можна осягнути лише переклавши чисто інтуїтивно тому, що не піддається раціональному аналізу при перекладі [3, 27]. До такого методу можуть вдаватися, виконуючи переклад художнього тексту, з творчим підходом, або із застосуванням «вільного» перекладу. Щодо застосування «вибіркового» перекладу - як способу скороченого перекладу, то він полягає у виборі ключових одиниць вихідного тексту і їх повному перекладі. Всі інші компоненти вихідного тексту при такому способі відкидаються як другорядні з точки зору досягнення результату і не підлягають переведенню взагалі. Такий спосіб досить часто застосовується для переказу в тезисно-реферативному вигляді ділових листів, газетних матеріалів, наукових статей і повідомлень, доповідей і т. п. Достовірність такого перекладу ґрунтується на точності вибору ключових одиниць, щоб переклад не втратив важливу інформацію [1, 12]. Але подібні підходи не зовсім доречні при перекладі технічних текстів. Саме з таким завданням стикаються на практичних заняттях з англійської мови в ВНЗ студенти інженери, і їхнє завдання полягає в тому, щоб якомога правильно та точно передати зміст (сенс), закладений автором на мові оригіналу. Найчастіше - це переклад інструкцій та різних правил використання того чи іншого приладу чи технічного устаткування, це характеристики та функції різних машин, опис процесів за якими працюють технічні засоби, процеси виготовлення та впровадження в дію новітніх технологій, переклад патентів та наукових досягнень. Все це стосується офіційно-ділової та технічної документації, перекладу публіцистичних та газетно-інформаційних матеріалів, тобто «науково-технічного» перекладу, або як визначають його науковці - варіант інформативного перекладу, що має свої принципи, де на першому місці буде знання термінології, без якої не обійтись. Завдання даного типу перекладу полягає в тому, щоб оригінал з чіткою інформацією і лише в конкретній галузі, чітко співпадав з перекладом. Для цього необхідно перш за

все ознайомитись з оригіналом тексту, вивчити його досконало, відмітити характерні особливості (лексичні, граматичні, тощо), і потім зіпівставити їх з мовою, на яку виконується переклад. Студент має володіти термінами, якими він буде оперувати в ході перекладу, мати чіткі уявлення про значення, скорочення, системи вимірів, тощо. Одним словом, він має бути «в темі» щодо конкретної галузі. Результат перекладу має співпадати з вихідним текстом як за змістом, так і за стилем. Спотворення змісту являється однією з серйозних небезпек інформативного, науково-технічного перекладу. В деяких випадках таке спотворення може призвести до непередбачених наслідків.

Дослідники та науковці І.В.Калінін і М.Е.Асріян, вивчаючи тему науково-технічного перекладу, виділяють деякі характерні особливості даного перекладу. У своїх працях вони запропонували наступні граматичні параметри : широке використання пасивних, безособових та неозначено-особових конструкцій, з перевагою підрядних та складно підрядних речень [3, 176]. Вони також вважали, що оптимальна концепція науково-технічного перекладу полягає в прагненні до стислості та компактності викладу.

Отже, щоб навчитись говорити на мові спеціалістів, потрібно стати таким спеціалістом. Це правило діє і щодо перекладу науково-технічних текстів. Студент має передусім вивчати лексичну термінологію конкретної галузі, притримуватися чіткого формату, відповідно правильно передавати зміст оригіналу, звертаючи увагу на всі вищезазначені особливості.

Література:

1. Казакова М. В. Практические основы перевода / М. В. Казакова – Санкт-Петербург, 2001.
2. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): учеб.для ин-тов и фак.иностр.яз./ В.Н.Комиссаров.-М.:Высш.шк., 1990.-253с.
3. Пиввуева Ю.В., Двойнина Е.В. Пособие по теории перевода (на английском материале)/ Ю.В.Пиввуева, Е.В. Двойнина.- М.:Филоматис, 2004.-304с.